

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 208/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátskou kanceláriou GARANT PARTNER legal s. r. o., Einsteinova 21, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Martin Dočár, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 15 Co 134/2021 z 24. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 17. februára 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 134/2021 z 24. januára 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, žiadajú priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Okrem toho navrhujú vydať dočasné opatrenie s odkazom na výrok uznesenia Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 64 C 10/2021-104 z 28. júna 2021, resp. zriadiť vecné bremeno v prospech sťažovateľov.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že v spore sťažovateľov (žalobcov) proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), o nariadenie neodkladného opatrenia okresný súd uznesením č. k. 64 C 10/2021-104 z 28. júna 2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uložil povinnosť strpieť prechod a prejazd sťažovateľov peši alebo osobnými či nákladnými motorovými dopravnými prostriedkami cez konkrétne špecifikovanú časť

pozemku v spoluvlastníctve viacerých fyzických osôb nachádzajúceho sa v k. ú. [REDACTED], obec [REDACTED], vymedzeného geometrickým plánom z roku 2021, na účel výstavby rodinného dvojdomu, a to až do vydania kolaudačného rozhodnutia tejto stavby. Okresný súd zároveň sťažovateľom uložil povinnosť zdržať sa vykonávania práva vyplývajúceho z vecného bremena spočívajúceho v práve vstupu a prechodu či už peši, alebo osobnými či nákladnými motorovými dopravnými prostriedkami cez konkrétne špecifikovaný pozemok v spoluvlastníctve viacerých fyzických osôb nachádzajúci sa v k. ú. [REDACTED], obec [REDACTED], v rozsahu vymedzenom geometrickým plánom z roku 2005 v prospech vlastníka konkrétne špecifikovaných susediacich pozemkov (t. j. sťažovateľov). Okresný súd vnímajúci potrebu bezodkladnej úpravy pomerov predovšetkým z dôvodu časového obmedzenia platnosti stavebného povolenia považoval za osvedčené, že spoluvlastníci dotknutého pozemku, resp. žalovaný konajúci v mene, zamedzili sťažovateľom vo výkone práva vyplývajúceho z vecného bremena v celom rozsahu, keď napr. 18. marca 2021 na predmetnej parcele boli zaparkované motorové vozidlá, ktoré znemožnili prístup stavebných mechanizmov na susediace pozemky sťažovateľov, čo považoval za neprípustné.

3. Na základe odvolania žalovaného, v ktorom namietol, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu zmenil tak, že návrh sťažovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Krajský súd uviedol, že neodkladné opatrenie plní funkciu prostriedku regulujúceho právne vzťahy na obdobie po jeho vydaní, preto má výrazný preventívny zmysel i účinok, ktorý v nalievavých prípadoch môže zamedziť i vzniku škody alebo inej ujmy a ak k nej došlo, neodkladným opatrením je možné zabrániť jej rozširovaniu. Dospel k záveru, že okresný súd zriadil vecné bremeno bez právneho základu. Podľa názoru krajského súdu za situácie, že sťažovatelia (ako spoluvlastníci susediacich pozemkov) majú zriadené vecné bremeno k pozemku v spoluvlastníctve viacerých fyzických osôb, je spôsob súdnej ochrany, akej sa domáhajú v tomto konaní, nadbytočný. Krajský súd poukázal na to, že okresný súd pod sp. zn. 45 C 1/2021 vedie konanie o zrušenie uvedeného vecného bremena sťažovateľov, v ktorom sa budú riešiť sporné otázky medzi stranami sporu týkajúce sa výkonu práva sťažovateľov z vecného bremena, ako aj prípadnej korekcie rozsahu vecného bremena. Okrem toho, ak žalovaný bráni sťažovateľom ako oprávneným z vecného bremena vo výkone ich práva, môžu sa jeho ochrany domáhať vhodnejším spôsobom. Vychádzajúc z uvedeného, krajský súd dospel k záveru, že sťažovatelia neosvedčili splnenie zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia v navrhovanom znení spočívajúceho v bezodkladnej úprave pomerov medzi stranami sporu.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] tvrdia, že napadnuté uznesenie krajského súdu je arbitrárne a prekvapivé, pričom žiaden z jeho záverov nie je riadne zdôvodnený a preskúmateľný. V tejto súvislosti krajskému súdu vytýkajú, že ignoroval dôkazy predložené sťažovateľmi, vyhol sa ich vyhodnoteniu a neposúdil ich. Sťažovatelia zároveň tvrdia, že bez reálneho prístupu k ich pozemkom im hrozí značná škoda na majetku a jediným spôsobom, ako jej predísť, je umožniť sťažovateľom pokračovať v prácach na stavbe.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 15 Co 134/2021 z 24. januára 2022 o zamietnutí návrhu sťažovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia (bod 3), s ktorým sťažovatelia nesúhlasia a považujú ho za arbitrárne a zjavne neodôvodnené (bod 4).

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu

6. Z hľadiska sťažovateľmi uplatnenej argumentácie ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie či zrušenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu ústavných sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv rozhodnutiami všeobecných súdov vydanými v konaniach podľa § 324 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú či zrušujú neodkladné opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inšinciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania (spravidla) nezasahuje konečným spôsobom. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. I. ÚS 19/2020, I. ÚS 45/2020).

7. Takýto rozpor však ústavný súd v posudzovanom prípade nezistil.

8. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu je výsledkom procesného postupu, ktorý bol zákonný a procesnými právnymi normami predpokladaný pre túto formu rozhodovania (§ 328 ods. 1 CSP). Krajským súdom prezentovaný názor o absencii potreby bezodkladne upraviť pomery sporových strán, ktorý ho viedol k zamietnutiu návrhu sťažovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia, vychádza z logickej úvahy súladnej so zmyslom a s účelom neodkladného opatrenia, opierajúcej sa o primerané odôvodnenie. To v plnej miere zodpovedá skutočnosti, že ide o odôvodnenie rozhodnutia predbežnej povahy o neodkladnom opatrení reagujúce na skutočnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia, resp. jeho nenariadenie (§ 325 ods. 1 CSP). Závery krajského súdu nemožno považovať za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska za neospravedliteľné a neudržateľné, teda za také, ktoré by mali za následok porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu.

9. V danom prípade bez významu nie je ani skutočnosť, že hoci krajský súd návrh sťažovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, na okresnom súde prebieha iné konanie (sp. zn. 45 C 1/2021), v ktorom sa majú riešiť sporné otázky medzi stranami sporu týkajúce sa výkonu práva sťažovateľov z vecného bremena, ako aj prípadnej korekcie rozsahu vecného bremena.

10. Nič nemožno vytknúť ani názoru krajského súdu, že ak žalovaný bráni sťažovateľom ako oprávneným z vecného bremena vo výkone ich práva, môžu sa jeho ochrany domáhať vhodnejším spôsobom.

11. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje napr. na znenie § 135 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého na uskutočnenie stavby alebo jej zmeny a na uskutočnenie nevyhnutných úprav udržiavacích alebo zabezpečovacích prác a na odstránenie stavby môže stavebný úrad uložiť tým, ktorí majú vlastnícke alebo iné práva k susedným pozemkom alebo stavbám, aby trpeli vykonanie prác zo svojich pozemkov alebo stavieb.

12. Napokon aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo sporovej strany dožadovať sa toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08).

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu

13. Rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva vylučuje aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie v otázke predbežných opatrení (teraz neodkladných opatrení), keďže nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch (pozri rozhodnutie APIS proti Slovenskej republike z 10. 1. 2000 č. 39754/98, v ktorom sa konštatovala neaplikovateľnosť čl. 6 *ratione materiae* v konaní o zrušení predbežného opatrenia).

III.3. Záver

14. Medzi uznesením krajského súdu a obsahom základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 6. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu